

ФАКТОРИ НА РЪСТА В ТЪРСЕНЕТО НА МЕСО И НАПИТКИ НА РАСТИТЕЛНА ОСНОВА: ИЗСЛЕДВАНЕ НА РОССЕЛХОЗБАНК, РФ.

Според прогнозите на Росселхозбанк до 2025 г. руснаците ще консумират средно до 1 кг растително месо годишно, а дялът на растителните аналози на месото, както и напитките на растителна основа на руския пазар може да достигне съответно до 1,5% и 5-8%.

Според експертите на Росселхозбанк перспективите за развитие на нови направления

в Русия ще бъдат свързани предимно с увеличаване на достъпа на алтернативни видове храни.

До 2030 г. ООН прогнозира увеличаване на населението на нашата планета с 700 милиона души - до 8,5 милиарда. Отношението на хората към качеството на храната и здравословният начин на живот, нарастващата тенденция към по-съзнателно потребление на наличните ресурси на планетата, в бъдеще ще допринесе за развитието на производство на растителни аналози на животински продукти.

В момента растителните аналози на месо заемат 1,4% от световния пазар, а продажбите са се увеличили с 40% през последните 2 години и в момента се оценяват на 1,4 милиарда долара. В Русия тези продукти представляват по-малко от 1% от пазара. Най-често от растителни компоненти се произвеждат аналози на говеждо и пилешко месо, тъй като бургери, хапки, котлети са по-лесни за производство от цели месни продукти.

Растителното месо е продукт, състоящ се от растителен белтък, който имитира външния вид, вкуса, цвета, миризмата и текстурата на естественото месо. Първият такъв продукт, пилешки ленти на растителна основа, беше пуснат през 2012 г. в САЩ. В Русия растителният аналог на месо се появява за първи път в началото на 2019 г.

Много преди растителното месо, навлиза сегментът от напитки на растителна основа (от ядки, зърнени и бобови култури), които се използват за приготвяне на ястия и напитки (например кафе), в които традиционно се използва мляко. Сега тези продукти представляват около 35% от световния пазар на растителни продукти, а общият обем на световния пазар на растителни напитки е 2,5 милиарда долара. В Русия тези продукти вече се предлагат в много търговски вериги.

Според прогнозите на Росселхозбанк необходимостта от осигуряване на хранителни ресурси на бързо нарастващото население на планетата, както и нарастващата популярност на отговорно отношение към околната среда и климатичните промени, допълнително ще определят вектора на развитие на сегмента на алтернативните хранителни продукти.

Укрепване на тенденцията към отговорно потребление.

Ръстът на населението ще доведе до засилване на тенденцията за екологичност и подкрепа за устойчиво развитие, което вече се проявява не само в разпространението на вегетарианството, но и в по-мощното отношение на човека към потребляемите ресурси.

В бъдеще необходимостта от рационално изразходване на наличните ресурси на планетата ще стане неизбежна. Въпросът за изменението на климата става все по-важен. Поради това през последните години масово се разпространиха практики, като преход към по-екологични опаковки, рециклиране на различни видове отпадъци, ESG, изчисляване на въглеродния отпечатък и др. Тоест, добросъвестното потребление е започнало да се проявява не само на ниво отделни лица или компании, но и на държавно ниво, според Росселхозбанк.

Повишено внимание към здравето.

Наред с по-отговорното отношение към околната среда, хората все повече обръщат внимание на въпросите за здравословния начин на живот и етичното отношение към животните, които все повече се асоциират с намаляване или премахване на животински продукти и увеличаване на консумацията на растителни храни.

Растителните напитки са преработени храни от зърнени култури, семена, ядки и бобови растения. Най-популярни сред руснаците са напитките от овес, кокос, бадеми и соя. Наскоро на вътрешния пазар започнаха да се появяват нови видове напитки - от кешу, орехи, елда.

Прогнозира се, че категорията продукти на растителна основа ще се развие и ще заеме значително място в ежедневната диета, поради по-внимателното отношение на хората към тяхното здраве.

Според изследователската агенция Nielsen, цитирана от Danone, в периода от 2018 до 2020 г. темповете на ръст на продукти на растителна основа в света са били 38% в стойностно и 36% в натурално изражение.

Руският пазар на продукти на растителна основа е все още доста млад (около 10 години), но се развива много динамично. Такова интензивно развитие се осъществява благодарение на стартирането на голям брой нови продукти от различни производители, както и разширяването на дистрибутивните канали за продажба.

Бъдещето на традиционното животновъдство.

Наличието на растителни аналози на животински продукти и желанието на производителите да навлязат в масовия сегмент ще определят бъдещия вектор на развитие на тази област на земеделието. Постигането на ценови паритет, според експертите на Росселхозбанк, ще зависи от развитието на технологиите за производство на растителни протеини, както и от увеличаването на търсенето на продукти на тяхна основа.

Понастоящем разликата в цената на килограм естествено месо и неговия растителен аналог в Русия е 1,5–2,5 пъти. Според изчисления, в зависимост от по-нататъшното развитие на производствените технологии и повишаването на конкурентоспособността на алтернативните видове месо, този продукт може да премине в категорията на нерегулярни покупки и в бъдеще, през следващите 5 години да заеме до 1,5% от руския пазар на месо. Тоест за всеки руски гражданин ще има до 1 кг зеленчуково месо годишно, прогнозира Руската земеделска банка.

Друг аналог на месото от животински произход е клетъчното месо, чието производство не е развито в Русия. Следователно, ще може да се говори за навлизането на такива продукти в масовия сегмент и постигането на ценовия му паритет с традиционното месо не по-рано от 10 години.

В същото време именно клетъчното месо има най-големи перспективи за установяване на доставки в чужбина. Производството на какъвто и да е растителен продукт предполага наличието на тези суровини в страната. Ето защо, експорта тук е малко вероятен, тъй като всяка държава ще има свой собствен набор от продукти, създадени на базата на най-близките суровини и с които местният потребител е свикнал. Що се отнася до производството на клетъчно месо, то Русия има добра технологична основа, която може да й позволи в бъдеще да продава своите разработки и оборудване за производство на клетъчно месо в чужбина.

В същото време, според експертите на Росселхозбанк, през следващите 10 години повишаване то на достъпността на растителните аналози на месо ще засили позициите на селските фермерски стопанства в сегмента на едрия рогат добитък и ще увеличи тяхната рентабилност, поради прехода им към премиум сегмента.

Традиционно месото се възприема като богато на хранителни вещества продукт, и като признак за благосъстояние. Следователно, в бъдеще разпространението на алтернативни източници на протеини ще доведе до преместване на натуралните селскостопански продукти към премиум сегмента, ще увеличи маргиналността на тяхното производство и по този начин ще има положително въздействие върху развитието на традиционното фермерство в страната.

Източник: Департамент за обществени връзки и маркетингови комуникации на АО „Росселхозбанк“

<https://www.agroxxi.ru/>